

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט גבוה לצדק

בג"ץ 6772/06

בפני : כבוד השופט אי' אי' לוי
כבוד השופט אי' גרוניס
כבוד השופט אי' רובינשטיין

העותרים : 1. _____ נסראללה
2. _____ נסראללה
3. _____ אל עוטה
4. _____ אל בורגיה
5. _____ דיאב
6. המוקד להגנת הפרט מיסודה של ד"ר לוטה זלצברגר

נגד

המשיבים : 1. שר הביטחון
2. שירות בתי הסוהר

עתירה למתן צו על-תנאי

בשם העותרים : עו"ד לאה צמל

בשם המשיבים : עו"ד ענר הלמן

פסק-דין

השופט א' רובינשטיין:

א. העותרים 1-5, אזרחי לבנון, נעצרו במסגרת פעילות צה"ל בגזרת בעלבק בלילה שבין 1-2 לאוגוסט 2006, בעיצומה של "מלחמת לבנון השנייה". ביום 21.8.06 הוגשה עתירה זו שהוכתרה בכותרת "עתירה לצו Habeas Corpus". בעתירה נדרשו המשיבים ליתן טעם מדוע הובאו העותרים לישראל, מכוח איזה דין הם מוחזקים בה, ומה בכוונת המשיבים לעשות עמהם. עוד נאמר כי "ככל שהעותרים מוחזקים בידי רשות ישראלית שלא כדין, יתבקש בית המשפט להורות על שחרורם". ביום הגשת העתירה (21.8.06) הוחלט להעבירה לדיון בפני הרכב בתוך שבוע ימים.

ב. למחרת היום (22.8.06) הודיעו המשיבים כי כבר ביום הגשת העתירה (21.8.06) הועברו העותרים 1-5 חזרה ללבנון באמצעות יוניפי"ל. הודגש שהעותרים הוחזרו עוד בטרם המצאת העתירה לפרקליטות המדינה, והתבקשה מחיקת העתירה. הודעה זו הועברה לתגובת העותרים (החלטת כבוד הרשמת ליבוביץ מיום 24.8.06). ביום 18.9.06 ביקשו העותרים לחייב את המשיבים להשיב על מספר שאלות שהועלו בעתירה, שעיקרן הבסיס החוקי להחזקת העותרים בישראל. ביום 16.11.06 עידכנו המשיבים כי כבר ביום 2.8.06 הוצאו לעותרים צווי מעצר לפי חוק כליאתם של לוחמים בלתי חוקיים, תשס"ב - 2002 (להלן החוק). הוטעם כי לאחר השלמת כלל הבדיקות והחקירות החליט הרמטכ"ל, בהתייעצות עם הפרקליט הצבאי הראשי, לשחרר את העותרים. ברם, השחרור התעכב, כנמסר, כך שהעותרים 1-5 היו עצורים למעלה מארבעה עשר ימים מבלי להביאם לביקורת שיפוטית - לכאורה בניגוד להוראת סעיף 5(א) לחוק. נאמר כי מונה קצין בודק בדרגת אלוף משנה שיבדוק מדוע התעכב שחרור העותרים. הוצהר כי לאחר שיוגש הדוח "יחליט הפרקליט הצבאי הראשי האם יש מקום לנקוט בצעד זה או אחר".

ג. בתגובה מיום 1.12.06 ביקשו העותרים לחייב את המשיבים להעביר לידיהם את ממצאי הקצין הבודק בטרם החלטה על מחיקת העתירה. עוד התבקשו המשיבים להודיע אם הקצין הבודק חקר גם את עניינם של אזרחי לבנון נוספים שכנטען הוחזרו ללבנון באותו היום. ביום 1.1.07 הודיעו המשיבים כי הם עומדים על בקשתם למחיקת העתירה. נטען כי עם החזרת העותרים 1-5 התייתרה העתירה. נטען, כי המשיבים פירטו, לפנים משורת הדין, את דבר קיומה של הבדיקה בסוגיית הבאת העותרים בפני בית משפט - אך אין להפוך עתירה זו "לקרדום לחפור בה" (סעיף 4 לתגובה). נטען כי על בית המשפט לדחות את העתירה על הסף גם משלא ניתנה הסכמת העותרים למחיקתה, על פי הלכת דנג"ץ 4894/96 פדבר נ' משטרת ישראל, פ"ד נ(4) 21, מפי השופט - כתארו אז - אור.

ד. לאחר העיון בהודעות הצדדים אין בידינו להיעתר לעתירה. הסעד המרכזי שהתבקש בעתירה היה הבאת העותרים בפני בית המשפט (הביאס קורפוס), כדי להשיג את שחרורם. סעד זה הוא מן הסעדים המקוריים שעליהם יוסד בית משפט זה כבית משפט גבוה לצדק. ואולם, עוד בטרם המצאת העתירה, וכנטען בלא קשר להגשתה, הוחזרו העותרים ללבנון; הדעת נותנת כי חרף זהות השמות עם העותר 1, לא נמצא כי יש זיקה רלבנטית לעומד בראש חיזבאללה. כך או אחרת, נמצא כי העתירה התייתרה שכן הסעד המרכזי שהתבקש בה אינו רלבנטי עוד. ספק גם אם העותרים עצמם, למעט העותר 6 כמובן, מודעים לפעילות המשפטית הרוחשת בעתירה זו. כך או אחרת, אם

אכן נפל פגם משפטי מסוג זה או אחר בהחזקת העותרים בישראל, מדובר בסוגיה "עצמאית". כאמור, מונה קצין בודק שנתבקש להגיש את מסקנותיו לפרקליט הצבאי הראשי, האמור להידרש אליהן ולפעול כאשר ימצא לנכון, והדעת נותנת – וכך יש לקוות – כי ככל שיש צורך בלקחים, הללו יופקו. לעת הזאת טרם מוצו ההליכים הקשורים בקצין הבודק, ואין איפוא מקום להתערבותו של בית משפט זה (עניין פרבר הנזכר; בג"צ 6733/05 נתן גפן נ' שר הבריאות (לא פורסם) (השופטת פרוקצ'יה); בג"צ 1452/05 סעד אמיר אחמד נ' משרד הפנים (לא פורסם)). עתירה זו מיצתה עצמה והגיעה עת לסיימה.

ה. אין בדינו איפוא להיעתר לעתירה.

ניתן היום, כ"ח בטבת תשס"ז (18.1.07).

ש ו פ ט

ש ו פ ט

ש ו פ ט